מנורת המאור — לימוד תורה

בענין תלמוד תורה

יהי לבך בני אל דת טהורה אשר סחרה יקר מכל סחורה

שמע מוסר קנה חכמה ובינה ותוסר ותחת בך גערה

ראה תורה חמודה מפנינים ומשוהם וספיר היא יקרה

אחוז בה יד ואל תעזוב שבילה ועל פיך תהי תמיד סדורה

למוד חוקי אלהים לעשותם והט אוזן למשפטים ותורה.

אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב, כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה, והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח. גרסי' בפרק קמא דמסכת ע"ז אשרי האיש וגו', מי שלא הלך לתרטייאות ולקרקיסאות של אומות העולם, פי' שמחה שעושין הגויים ביום אידיהן, ובדרך חטאים לא עמד, בקיניגיון, פרש"י ז"ל צידת החיות על יד הכלבים, ובמושב לצים לא ישב, בתחבולאות, פי' צורות מלכים וצורות סוסים ופילים וצורות חיות ששוחקין בהם. שמא תאמר הואיל ולא הלכתי לתרטייאות ולקרקיסאות ולא עמדתי בקיניגיון ולא ישבתי בתחבולאות, אלך ואגרה בשינה, ת"ל כי אם בתורת ה' חפצו וגו'. אמר רב דימי בר חמא, [כל העוסק בתורה הב"ה עושה חפצו, שנא' (תהלים א, ב) כי אם בתורת ה' חפצו. אמר רבא], לעולם ילמוד אדם תורה [במקום שלבו] חפץ, שנא' (תהלים א, ב) כי אם בתורת ה' חפצו. אמ' רבא, בתחלה נקראת על שמו של הב"ה ולבסוף על שמו של לומדיה, שנא' (תהלים א, ב) כי אם בתורת ה' חפצו, והדר ובתורתו יהגה. והיה כעץ שתול על פלגי מים. אמרי דבי ר' ינאי, כעץ שתול ולא כעץ נטוע, כל הלמד תורה מרב אחד אינו רואה סימן ברכה לעולם. וגרסינן בבראשית רבה אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים, זה אברהם אבינו ע"ה שלא הלך בעצת דור הפלגה. ובדרך חטאים לא עמד, זה אברהם אבינו ע"ה שלא הלך בעצת דור אנשי סדום, שנא' (בראשית יג, יג) ואנשי סדום רעים וחטאים לה' מאד. ובמושב לצים לא ישב, זה אברהם אבינו ע"ה, שאמ' לו אבימלך הנה ארצי לפניך בטוב בעיניך שב, ולא ישב עמהם. כי אם בתורת ה' חפצו, זה אברהם אבינו ע"ה, שנא' (בראשית יח, יט) כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט. ובתורתו יהגה יומם ולילה, זה אברהם אבינו ע"ה. אמ' ר' שמעון, לא למדו רב, מהיכן היה למד את התורה, אלא שזימן לו הב"ה שתי כליותיו שהיו מלמד' אותו תורה, הה"ד הן אמת חפצת בטוחות ובסתום חכמה תודיעני.

וגרסי' במסכת הוריות א"ר תנחום בן חנילאי, לעולם ישלש אדם שנותיו, שליש במקרא, שליש במשנה, שליש בתלמוד. א"ר יהושע בן לוי, דבר זה כתו' בתורה, שנוי בנביאים, משולש בכתובים, שכל העוסק בתורה נכסיו מצליחין. כתוב בתורה, ושמרתם את דברי הברית הזאת ועשיתם אותם למען תשכילו את כל אשר תעשון. שנוי בנביאים, לא ימוש ספר התורה מפיך והגית בו יומם ולילה למען תשמור לעשות ככל הכתוב בו כי אז תצליח את דרכיך ואז תשכיל. משולש בכתובים, כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה, והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח.